

1. Ugoda zawarta przed sądem polubownym stoi na równi z wyrokiem Sądu państwowego, ale tylko o tyle, o ile chodzi o jej wykonalność i skuteczność jako tytułu egzekucyjnego (art. 501 § 2 i art. 527 p. 3 k.p.c.), nie posiada ona jednak powagi rzeczy osądzonej co do kwestii nią uregulowanych, gdyż powagę tę przyznaje ustawa wyraźnie tylko prawomocnym wyrokom i na inne tytuły wykonawcze to uprawnienie rozciągnięte być nie może (art. 382 k.p.c.)

2. Skoro (...) sprawa, przekazana do rozstrzygnięcia Sądowi polubownemu (...), została załatwiona ugodą (...), został zapis na Sąd polubowny skonsumowany i istnieje tylko ugoda (...).

**Orzeczenie Sądu Najwyższego
z dnia 26 października 1936 r.
C II 1371/36**

Skład orzekający:

SSN M. Wawrzkowicz (przewodniczący)

SSN Z. Bańkowski

SSN J. Żurawski (sprawozdawca)

Sąd Najwyższy w sprawie Berischa R. przeciwko Michałowi R. o własność 30/100 części realności obj. whl. 1959 i 7608 ks. gr. gm. Horodenka po rozpoznaniu skargi kasacyjnej powoda na postanowienie Sądu Okręgowego w Kołomyi z dnia 11 stycznia 1936 r. zaskarżone postanowienie uchylił i sprawę Sądowi Okręgowemu w Kołomyi do ponownego rozpoznania odesłał.

Uzasadnienie

Skarga kasacyjna, oparta na obydwu podstawach z art. 426 k.p.c., jest uzasadniona.

Sąd Grodzki w Horodence postanowieniem z dn. 10 grudnia 1935 r. odrzucił wniesiony przez powoda pozew, przyjmując, że strony umową z dnia 23 listopada 1933 r.

poddały kwestię sporną rozstrzygnięciu Sądu polubownego, przed którym zawarły ugodę z dn. 25 marca 1934 r., a więc skutkiem tego nastąpiła powaga rzeczy ugodzonej równoznaczna z powagą rzeczy osądzonej (art. 382 k.p.c.).

Sąd Okręgowy powyższe postanowienie zatwierdził, przyjmując powyższy pogląd prawny Sądu Grodzkiego za słuszny i dodając motyw dodatkowy, iż wobec poddania przez strony kwestii spornej rozstrzygnięciu Sądu polubownego, tylko ten ostatni Sąd do rozpoznania sprawy byłby właściwy (art. 235 k.p.c.).

Tak jeden jak i drugi motyw jest błędny i nie uzasadnia odrzucenia pozwu.

Ugoda zawarta przed Sądem polubownym stoi na równi z wyrokiem Sądu państwowego, ale tylko o tyle, o ile chodzi o jej wykonalność i skuteczność jako tytułu egzekucyjnego (art. 501 § 2 i 527 p. 3 k.p.c.), nie posiada ona jednak powagi rzeczy osądzonej co do kwestii nią uregulowanych, gdyż powagę tę przyznaje ustawa wyraźnie tylko prawomocnym wyrokom i na inne tytuły wykonawcze to uprawnienie rozciągnięte być nie może (art. 382 k.p.c.). Zarzut więc, że sprawa sporna została przez strony załatwiona ugodą z dn. 25 marca 1934 r., jest zarzutem prawa materialnego i jako taki może być wzięty pod uwagę przy merytorycznym rozpoznaniu sprawy, nie podpada natomiast pod przepis art. 236 i 382 k.p.c. i nie uzasadnia odrzucenia pozwu.

O ile chodzi o zarzut, że rozstrzygnięcie sprawy należy do Sądu polubownego, należy podkreślić, że Sąd Okręgowy nie mógł tego zagadnienia w ogóle rozpatrywać. Pozwany wystąpił wprawdzie z tym zarzutem w Sądzie 1. instancji, lecz ten ostatni Sąd tego zarzutu nie rozpatrzył i pozwany z tej przyczyny się nie żalił. Sąd Okręgowy nie był władny z urzędu tego zagadnienia rozpatrywać, gdyż nie należy ono do rzędu tych, które Sąd bierze pod rozwagę z urzędu (art. 235 i 236 k.p.c.).

Ponadto przyjęcie, że sprawa należy do Sądu polubownego, nie znajduje uzasadnienia w ustaleniach Sądu Okręgowego. **Skoro** bowiem Sąd Okręgowy uznał, że **sprawa, przekazana do rozstrzygnięcia Sądowi polubownemu** umową z dn. 23 listopada 1933 r., **została załatwiona ugodą** z dn. 25 marca 1934 r., **został zapis na Sąd polubowny skonsumowany i istnieje tylko ugoda**, której wpływ na proces został wyżej umówiony.

O ile zaś Sąd Okręgowy wyraża pogląd prawny, iż nawet w razie niezałatwienia spornych kwestii ugodą z dn. 25 marca 1934 r. istnieje nadal ważny zapis na Sąd polubowny, należy podkreślić, iż Sąd Okręgowy zgoła nie uzasadnił swego wniosku, że zapis z dn. 23 listopada 1933 r. nie stracił dotąd swego prawnego znaczenia i nadal strony obowiązuje. Zresztą ten ostatni wniosek Sądu Okręgowego pozostaje w sprzeczności z jego ustaleniem, że sprawa przekazana do rozstrzygnięcia Sądowi polubownemu została załatwiona ugodą, z czego wynikałoby, że Sąd polubowny nie byłby więcej właściwy do rozpoznania obecnej sprawy spornej.

Skoro więc Sąd Okręgowy, wychodząc z mylnego założenia prawnego, odrzucił pozew i nie rozpoznał istoty sprawy (art. 408 § 2 k.p.c.), należy uznać obydwie podstawy kasacyjne za usprawiedliwione. Na zasadzie więc przepisów art. 437 k.p.c. Sąd Najwyższy w uwzględnieniu skargi kasacyjnej zaskarżony wyrok uchylił i odesłał sprawę sądowi odwoławczemu do ponownego rozpoznania.

Źródło: Zb.O. 1937 poz. 160